

Yttrande till förvaltningsrätten i mål nr 6524-
23 om laglighetsprövning av nämnden för
utbildning, kultur och fritids beslut i
initiativärende gällande uppdrag om ökad
lärartäthet

13

2023UKFN151

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2023-07-14

Diarienummer
2023UKFN151 101

Yttrande till förvaltningsrätten i mål nr 6524-23 om laglighetsprövning av nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut i initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid antar *Yttrande till förvaltningsrätten i mål nr 6524-23 om laglighetsprövning av nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut i initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet* som sitt eget yttrande till Förvaltningsrätten i Göteborg.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för utbildning, kultur och fritid beslutade den 9 maj 2023 § 123 att avslå initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet. Nämndens beslut har därefter överklagats till Förvaltningsrätten i Göteborg. Förvaltningsrätten har i mål 6524-23 förelagt kommunen att yttra sig med anledning av överklagandet. Yttrandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten senast den 6 september 2023.

Klaganden anför i huvudsak följande. Det överklagade beslutet har inte tagits på rätt sätt och innebär att nämnden inte genomför det uppdrag som kommunfullmäktige har gett nämnden genom budgetbeslutet. Nämnder ska genomföra det som kommunfullmäktige har beslutat och kan inte överpröva den av fullmäktige beslutade riktningen.

Förvaltningen har utarbetat ett förslag till yttrande. I yttrandet anför i huvudsak följande. Av kommunens styrmodell, och den etablerade tillämpningen av denna, följer att den nämnd som är ansvarig för berörd verksamhet ska fatta beslut om mål, inriktningar och eventuella uppdrag på detaljerad nivå. Det överklagade beslutet härrör från ett uppdrag från kommunfullmäktige på detaljerad nivå, vilket innebär en avvikelser från kommunens styrmodell. Fullmäktiges uppdrag har inte beretts av berörd nämnd på erforderligt vis. Uppdraget omnämns vare sig i förslaget till beslut som anges i budgetdokumentet eller i fullmäktiges beslut.

Kommunfullmäktige har inte heller fattat beslut om den närmare hanteringen av uppdraget eller när uppdraget ska genomföras. Vidare hade de ekonomiska förutsättningarna, i jämförelse med när budgetarbetet

inleddes och budgetbeslutet fattades, väsentligen ändrats när nämnden fattade det överklagade beslutet. Dessutom hade kommunfullmäktige uppdragit åt nämnden att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen. Därmed har nämnden varit behörig att fatta det överklagade beslutet. Mot denna bakgrund föreslås att nämnden ska anföra att överklagandet ska avslås.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 14 juli 2023
- Yttrande till förvaltningsrätten i mål nr 6524-23 om laglighetsprövning av nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut i initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut den 9 maj 2023 § 123 (överklagat beslut)
- Överklagande

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Datum
2023-07-14

Dnr
2023UKFN151 101

Yttrande till förvaltningsrätten i mål nr 6524-23 om laglighetsprövning av nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut i initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet

Kajsa Lackovic ./ Härryda kommun

INSTÄLLNING

Nämnden för utbildning, kultur och fritid anser att överklagandet ska avslås.

GRUNDER FÖR INSTÄLLNINGEN

Av kommunens styrmodell, och den etablerade tillämpningen av denna, följer att den nämnd som är ansvarig för berörd verksamhet ska fatta beslut om mål, inriktningar och eventuella uppdrag på detaljerad nivå. Det överklagade beslutet härrör från ett uppdrag från kommunfullmäktige på detaljerad nivå, vilket innebär en avvikelse från kommunens styrmodell. Fullmäktiges uppdrag har inte beretts av berörd nämnd på erforderligt vis. Uppdraget omnämns vare sig i förslaget till beslut som anges i budgetdokumentet eller i fullmäktiges beslut. Kommunfullmäktige har inte heller fattat beslut om den närmare hanteringen av uppdraget eller när uppdraget ska genomföras.

Vidare hade de ekonomiska förutsättningarna, i jämförelse med när budgetarbetet inleddes och budgetbeslutet fattades, väsentligen ändrats när nämnden fattade det överklagade beslutet. Dessutom hade kommunfullmäktige uppdragit åt nämnden att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen. Mot denna bakgrund har nämnden varit behörig att fatta det överklagade beslutet.

UTVECKLING AV TALAN

Kommunens styrmodell

Härryda kommun har en modell för budgetprocessen och styrningen av kommunen, en s.k. styrmodell. I styrmodellen regleras hur mål, inriktningar och budgetramar ska fastställas av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen och övriga nämnder. Den politiska styrningen ska, enligt styrmodellen, ske genom övergripande mål och inriktningar på respektive nivå. Kommunfullmäktige beslutar om mål och inriktningar som är övergripande för kommunen som helhet. Målen ska vara få till antalet och endast avse det som är mest prioriterat, detta för att skapa tydligt fokus på särskilt prioriterade områden. Efter att kommunfullmäktige beslutat om mål och inriktningar för kommunen som helhet, uppdrar fullmäktige till kommunstyrelsen och nämnderna att utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvars- och verksamhetsområde utifrån de övergripande målen. Styrmodellen innebär således att kommunfullmäktige inte ska styra genom uppdrag på detaljerad nivå. Beslut om eventuella uppdrag till förvaltningen hanteras i stället genom separata styrelse- eller nämndbeslut.

De närmast föregående åren har kommunfullmäktige, genom beslut om budget, mål och inriktningar för 2021 respektive 2022, lagt fast mellan tre och fem mål för kommunen som helhet samt ett fåtal inriktningar. Genom budgetbesluten har fullmäktige beslutat om bland annat skattesatsen, driftbudget för kommunstyrelsen och nämnderna samt lämnat uppdrag till kommunstyrelsen och nämnderna att utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvars- och verksamhetsområde utifrån de kommunövergripande målen. Kommunstyrelsen och övriga nämnder har därefter utarbetat och fastställt mål och inriktningar i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag samt gett förvaltningen i uppdrag att utifrån beslutade mål och inriktningar ta fram verksamhetsplaner för kommande år.

Beslut om budget 2023 m.m.

Inför budgetarbetet noterade kommunfullmäktige den 31 mars 2022 § 44 de ekonomiska planeringsförutsättningarna som låg till grund för arbetet med budget och plan för perioden 2023–2027. I planeringsförutsättningarna redovisades förvaltningens bedömning av det ekonomiska läget, de ekonomiska förutsättningarna samt tidplan för budget- och planeringsarbetet 2023. Vidare redovisades ansvarsfördelningen mellan kommunfullmäktige, styrelsen och övriga nämnder som följer av styrmodellen.

Den 15 december 2022 § 203 antog kommunfullmäktige budget för 2023. I budgetdokumentet fanns tre mål på kommunövergripande nivå. I budgetbeslutet uppdrog fullmäktige åt kommunstyrelsen och övriga nämnder att utifrån de kommunövergripande målen utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde samt att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. Utöver målen på kommunövergripande nivå innehöll

budgetdokumentet även ett stort antal fristående uppdrag på detaljerad nivå; ca ett tiotal uppdrag vardera till kommunstyrelsen, socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur och fritid. Det aktuella förfarandet, med ett stort antal fristående uppdrag på detaljerad nivå från fullmäktige till kommunstyrelsen och nämnderna, avviker markant från såväl grundtanken med styrmodellen som från de senaste årens budgethantering. Detta eftersom beslut om uppdrag som innebär detaljerad styrning ska fattas på nämndnivå.

Vidare kan det särskilt påpekas att fullmäktige inte fattade något explicit beslut om omnämnda fristående uppdrag. Det redogörs inte för uppdragen vare sig i förslaget till beslut som anges i budgetdokumentet eller i fullmäktiges beslut. Fullmäktige fattade inte heller något beslut gällande hanteringen av uppdragen. Därutöver framgår det inte någon tidsangivelse för när de aktuella uppdragen skulle genomföras.

Det budgetalternativ som kommunfullmäktige beslutade om framfördes först vid behandlingen i fullmäktige, vilket innebär att budgeten inte har beretts av kommunstyrelsen. Detta innebär även att de fristående uppdragen som angavs i budgetdokumentet inte har beretts av berörda nämnder på det sätt som följer av 5 kap. 26 § kommunallagen (2017:725), KL.

För att finna en form för hantering av uppdragen fördes dialog mellan politik och förvaltning. I syfte att förankra uppdragen samt att göra kommunstyrelsen och nämnderna delaktiga i styrningen av respektive ansvarsområde enades man om att uppdragen, vart och ett för sig, skulle väckas i kommunstyrelsen respektive berörd nämnd genom så kallade initiativärenden. Under våren 2023 har kommunstyrelsen och övriga nämnder hanterat totalt 28 ärenden om uppdrag som härrör från budgetdokumentet som kommunfullmäktige antog den 15 december 2022.

Förändrat ekonomiskt läge och nämndens beslut

Mot bakgrund av ett förändrat och osäkert ekonomiskt läge i omvärlden och därmed även för kommunen beslutade fullmäktige den 2 februari 2023 § 7 bland annat att uppdra åt kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen.

Kommunstyrelsen, socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur och fritid delgavs uppdraget från fullmäktige och fick under april/maj information om den ekonomiska prognosen för 2023 och 2024. I samband med detta lämnades även information om vilka åtgärder som borde vidtas för att kommunens verksamheter skulle kunna klara balanskravet och målet om god ekonomisk hushållning. Redovisade åtgärder bestod bland annat av att aktivt hålla tillbaka kostnader om möjligt och senarelägga insatser som ännu inte startat. Den samlade bedömningen var att målet om god ekonomisk hushållning skulle uppnås under förutsättning att det inte fattades några beslut som innebar nya kostnader.

När det aktuella initiativärendet behandlades i nämnden för utbildning, kultur och fritid hade nämnden således fått information om att de ekonomiska förutsättningarna väsentligen ändrats sedan budgetarbetet för 2023 inleddes och beslut om budget fattades. Dessutom hade kommunfullmäktige uppdragit åt nämnden att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen. Av rättspraxis (se RÅ 1981 Ab 289) följer att det i vissa fall kan accepteras att kommunens nämnder gör avsteg från beslut som kommunfullmäktige fattat. Sådana avsteg kan vara godtagbara då nya omständigheter uppkommit, vilket det varit fråga om i förevarande fall med hänsyn till det förändrade ekonomiska läget och fullmäktiges uppdrag om att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen.

Sammanfattande bedömning

Det överklagade beslutet härrör från ett uppdrag från kommunfullmäktige på detaljerad nivå, vilket avviker från kommunens styrmodell. Kommunfullmäktiges beslut om det aktuella uppdraget har inte heller beretts av berörd nämnd på erforderligt vis. Uppdraget omnämns vare sig i förslaget till beslut som anges i budgetdokumentet eller i fullmäktiges beslut. Fullmäktige fattade inte något beslut gällande hanteringen av det aktuella uppdraget och det framgår inte heller någon tidsangivelse för när de aktuella uppdraget skulle genomföras. Vidare hade de ekonomiska förutsättningarna, i jämförelse med när budgetarbetet inleddes och budgetbeslutet fattades, väsentligen ändrats när nämnden för utbildning, kultur och fritid fattade det överklagade beslutet. Dessutom hade kommunfullmäktige uppdragit åt nämnden att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen. Mot denna bakgrund har nämnden haft kompetens att fatta ett självständigt beslut i det aktuella ärendet.

Sammanfattningsvis anser nämnden för utbildning, kultur och fritid inte att de omständigheter klaganden har åberopat visar att det överklagade beslutet är olagligt i något av de hänseenden som anges i 13 kap. 8 § KL. Överklagandet ska därmed avslås.

Sammanträdesdatum
2023-05-09

§ 123

Dnr 2023UKFN151

Initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet

Beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid avslår förslagen i initiativärendet.

Reservation

Kristin Arplöw (S), Rolf Vestman (S), Siw Hallbert (S) och Inga-Lena Persson (MP) reserverar sig skriftligt mot beslutet i bilaga 10.

Sammanfattning av ärendet

Kristin Arplöw (S) och Inga-Lena Persson (MP) initierar ett ärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid beslutade den 18 april § 95 att bordlägga gällande uppdrag om ökad lärartäthet.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från Kristin Arplöw (S) och Inga-Lena Persson (MP) gällande uppdrag om ökad lärartäthet, inkom den 4 april 2023
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut om bordläggning den 18 april § 95

Förslag till beslut på sammanträdet

Kristin Arplöw (S) föreslår med instämmande av Inga-Lena Persson (MP) att nämnden för utbildning, kultur och fritid uppdrar åt förvaltningen att ta fram en plan för en ökad lärartäthet. Kristin Arplöw föreslår vidare med instämmande av Inga-Lena Persson att nämnden för utbildning, kultur och fritid uppdrar åt förvaltningen att ta fram en kostnads kalkyl för ökad lärartäthet.

Sven Karlsson (M) föreslår med instämmande av Johannes Backlund (SD) att nämnden för utbildning, kultur och fritid avslår Kristin Arplöws förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer ställa Sven Karlssons förslag mot Kristin Arplöws förslag.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-05-09

Nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner redovisad beslutsgång.

Sven Karlssons och Kristin Arplöws förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden för utbildning, kultur och fritid bifaller Sven Karlssons förslag.

Omröstning begärs. Nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Sven Karlssons förslag

Nej-röst för att bifalla Kristin Arplöws förslag

Med 5 ja-röster och 4 nej-röster bifaller nämnden för utbildning, kultur och fritid Sven Karlssons förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 10.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-05-09

Voteringslista: § 123

Ärende: Initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet, 2023UKFN151

Omröstningslista 10

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Sven Karlsson (M), ordförande	X		
Lennart Vinqvist (SP), vice ordförande	X		
Kristin Arplöw (S), 2:e vice ordförande		X	
Agneta Granberg (M), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		
Rolf Vestman (S), ledamot		X	
Siw Hallbert (S), ledamot		X	
Inga-Lena Persson (MP), ledamot		X	
Johannes Backlund (SD), ledamot	X		
Resultat	5	4	0

Skriftlig reservation mot beslut i Nämnden för utbildning, fritid och kultur rörande ”Initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet” 2023-05-09

Den 15 december 2022 antog fullmäktige Röd-Grön samverkans budget. I denna budget ligger ett uppdrag till nämnden med intention som är likalydig med detta initiativärende. Fullmäktige har alltså berättat för nämnden att de anser att detta skall genomföras.

Med beslutet som togs av nämnden den 9 maj 2023 så beslutade nämnden att inte följa fullmäktiges givna uppdrag. Detta trots att fullmäktige är kommunens högst beslutande organ.

Vi anser att detta initiativärende borde ha bifallits.

Initiativärendet handlade om att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan samt en kostnadskalkyl för en ökad lärartäthet. Vi anser att detta är ett viktigt verktyg framåt i vårt arbete med Sveriges bästa skola. Härryda kommun behöver en ökad lärartäthet för att fortsätta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare för våra lärare. Vi vill även se till att höja elevernas skolresultat och det gör vi till en början genom att få alla elever att känna sig sedda. Kommunens ungdomar ska få verktygen att själva forma sin framtida utbildning, arbete och liv.

Vi väljer att reservera oss eftersom detta beslut inte följer det av fullmäktige fastställda uppdraget och därför inte torde klara en juridisk prövning. Vilket vi var tydliga med och påpekade under mötet, men en majoritet av nämnden bestående av Moderaterna, Liberalerna, Sportpartiet och Sverigedemokraterna valde ändå att avslå initiativärendet.

För Röd-Grön samverkan:

För Socialdemokraterna:

Kristin Arplöw

Rolf Vestman

Siw Hallbert

För Miljöpartiet:

Inga-Lena Person

Överklagan inskickad till: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

2023-06-05

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avd. 4

Kajsa Lackovic
INROM: 2023-06-05
830913-5146
AKTBIL: 1
Vrestaby 710

438 93 Landvetter

kajsa.lackovic@gmail.com

0707-837314

Överklagan beslut: Nämnden för Utbildning, kultur och fritid i Härryda kommun enligt § 123 (Dnr: 2023UKFN151)

Jag väljer att överklaga beslutet eftersom jag anser att det inte tagits på rätt sätt. Den 15 december 2022 fastslog Kommunfullmäktige en budget med uppdrag till kommunens nämnder. När uppdraget ånyo lyftes på nämnden Utbildning, kultur och fritid den 9 maj 2023 så avslogs det av nämnden. Detta trots att beslut om genomförande togs av Kommunfullmäktige.

Jag anser att nämnder skall genomföra det som beslutats av Kommunfullmäktige och inte kunna överpröva den av Kommunfullmäktige beslutade riktningen.

Stöd för detta tycker jag mig finna i kommunallagens femte kapitel 4 §;

I samband med att budgeten fastställs eller anslag annars beviljas får fullmäktige uppdra åt en nämnd att genomföra en viss verksamhet inom ramen för de riktlinjer om verksamheten som fullmäktige har fastställt, om inte något annat följer av lag eller annan författning.

Det var detta som Kommunfullmäktige gjorde den 15 december och nämnden valde att inte genomföra den 9 maj 2023, se bifogade filer.

Budget 2023
med plan för perioden 2024 - 2027
samt mål och inriktningar

**En budget för ett hållbart och
tryggt Härryda**

1	<i>Inledning</i>	3
1.1	Röd-Grön samverkans utgångspunkter	3
1.2	Allmän inledning	4
2	<i>Visionen – utgångspunkt för styrningen</i>	5
3	<i>Mål för god ekonomisk hushållning</i>	6
3.1	Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	6
3.2	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	8
4	<i>Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå</i>	9
4.1	Mål: En kommun med fokus på medborgarnas bästa.....	9
4.2	Mål: En kommun med fokus på hållbarhet	9
4.3	Mål: En kommun med fokus på trygghet	10
5	<i>Skattesats</i>	11
6	<i>Driftbudget</i>	11
6.1	Budget för revisorerna	13
7	<i>Investeringar</i>	14
8	<i>Exploateringar</i>	15
9	<i>Långfristig upplåning</i>	16
10	<i>Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden</i>	17
10.1	Uppdrag till kommunstyrelsen	17
10.2	Uppdrag till Välfärdsnämnden	20
11	<i>Förslag till beslut i kommunfullmäktige</i>	22

1 Inledning

1.1 Röd-Grön samverkans utgångspunkter

1.1.1 En budget som bygger Härryda hållbart

Den största utmaningen som våra generationer står inför är omställningen till ett hållbart samhälle. Därför är de röd-grönas förslag en budget som bygger Härryda hållbart. Vår kommun ligger efter i omställningen. Det står klart vid mätningar av kommunens måluppfyllelse. Vi behöver utveckla vårt gemensamma arbete med Agenda 2030. Vi behöver växla upp arbetet och ta fram de åtgärder som gör det möjligt att uppfylla vår del av Parisavtalet.

Det innebär att vi som kommun behöver arbeta med alla de tre hållbarhetsområdena:

1. Ekologisk hållbarhet
2. Social hållbarhet
3. Ekonomisk hållbarhet

Hela vår budget genomsyras av satsningar på hållbarhet för alla vår kommuns medborgare utifrån de olika perspektiven i Agenda 2030 och utifrån de tre hållbarhetsområdena.

För den Röd-Gröna samverkan är det självklart att en hållbar kommun är en trygg kommun.

1.1.2 En budget som bygger Härryda tryggt

Härryda kommun behöver stora satsningar på en ökad trygghet. När vi i Röd-Grön samverkan pratar om trygghet så menas inte bara akuta insatser. Vi menar att det handlar om att bygga ett samhälle för trygghet från grunden. Naturligtvis gör vi satsningar för att skapa trygghet här och nu, men för att nå en trygg och välmående kommun i framtiden behöver mer göras. Vi gör stora satsningar på förebyggande arbete för att skapa trygghet på lång sikt. Dessutom är satsningar på det förebyggande arbetet viktigt för att ta ansvar för kommunens finanser in i framtiden. Förebyggande arbete nu genererar mindre kostnader i framtiden. Viktigast av allt är att förebyggande insatser nu minskar utanförskapet och ökar integreringen i samhället. Det skapar trygghet på både kort och lång sikt.

Hela vår budget genomsyras av satsningar på trygghet för alla våra medborgare både nu och i framtiden.

1.1.3 En budget som tar ansvar för kommuninvånarnas pengar

Med denna budget tar vi ett avstamp mot en politik som tar ansvar för kommuninvånarnas pengar. Kommuninvånarens skatt skall gå till verksamhet, inte till övervinster i välfärden. Vi i Röd-Grön samverkan vill därför att skolor och äldreboenden bara ska byggas när det finns ett behov. Ingen skolkoncerns etablering är så viktig för kommunen att det är värt att ge dem extra lokalbidrag. Vi vill avskaffa LOV och säga nej till alla nya försök att införa LOV i vår kommun. LOV leder antingen till ökade kostnader eller sämre verksamhet. I många fall både och.

Vi vill investera skattemedel i trygghet och hållbarhet för medborgarna istället för att skapa system som hotar den kommunala välfärden. En bra gemensam välfärd ger trygga medborgare och möjliggör satsningar på hållbarhet.

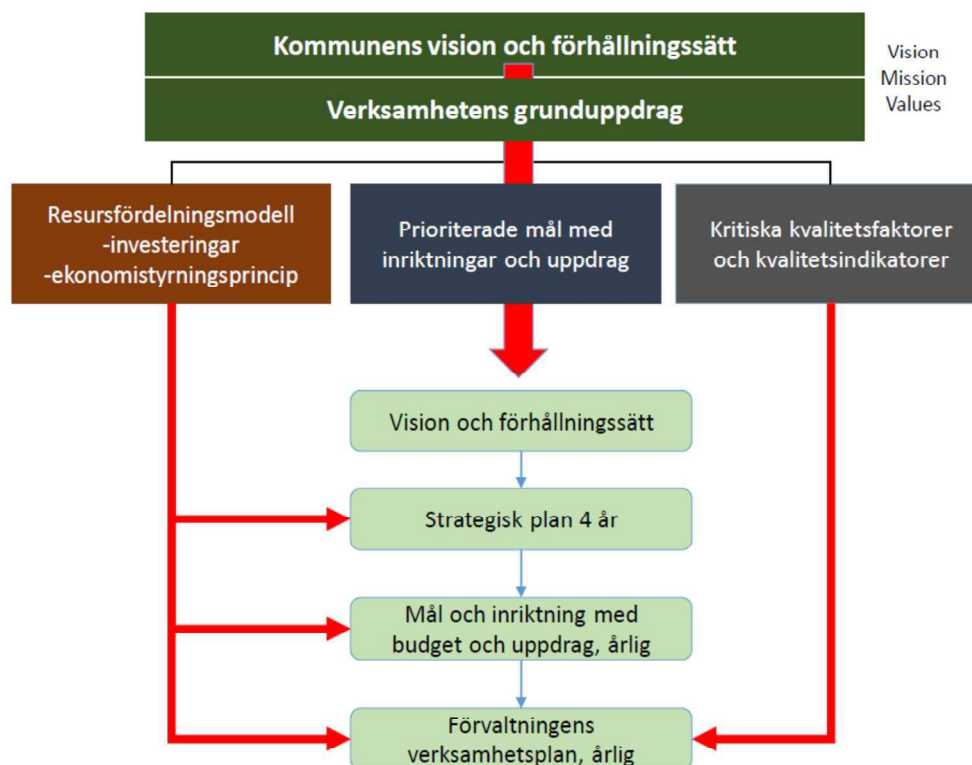
1.2 Allmän inledning

Detta dokument; *Budget 2023 med plan för perioden 2024–2027 samt mål och inriktningar*, är en del i kommunens styrmodell, se bild nedan. Dokumentet är årligt, utarbetas av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd.

Budgetdokumentet utgår från de av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet fastställda strategiska planerna för mandatperioden, ska ge konkretiseringar och lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2023. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

En viktig övergripande del i styrmodellen är vision och förhållningssätt. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget.

Kommunens styrmodell och styrdokument

Bild: Kommunens styrmodell

2 Visionen – utgångspunkt för styrningen

Viktiga delar i kommunens styrmodell är vision och förhållningssätt. Dessa ger styrning på övergripande nivå, pekar ut riktning och ramar för verksamheterna och ersätter därigenom på vissa sätt den tidigare mer detaljerade målstyrningen.

Visionen pekar ut riktningen för kommunens långsiktiga utveckling och ska bidra till att skapa identitet, stolthet och engagemang för kommunen. Förhållningssättet ska genomsyra alla verksamheter och stödja en utveckling mot att visionen uppnås. Visionen fastställdes av kommunfullmäktige i december 2019, förhållningssätten har fastställts av kommundirektören i april 2021.

Vision

Härryda – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft

Förhållningssätt

Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre.

Tillsammans åstadkommer vi mer.

3 Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål fastställdes av kommunfullmäktige i beslut om den strategiska planen för mandatperioden. Där framgår också åtgärder som ska genomföras för att nå målen.

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål skall anpassas till Miljöpartiets, Socialdemokraternas och Vänsterpartiets strategiska planer för mandatperioden. Där framgår också åtgärder som ska genomföras för att nå målen.

För att säkerställa ekonomisk hållbarhet över tid är det viktigt att ta beslut som inte riskerar den kommunala ekonomin på vare sig lång eller kort sikt.

För att säkerställa att vi i vår generation inte skjuter över kostnader till nästa generation skall följande arbete genomföras:

- Kommunala intäkter av engångskaraktär, som till exempel exploateringsöverskott, skall inte användas för att finansiera verksamheten.
- Det är av stor vikt att kommunen genast avbryter allt arbete med att privatisera den kommunala kärnverksamheten.
- Det är också viktigt att vi som kommun säkerställer att de fastigheter, den verksamhet och de bolag som vi har fortsatt ägas av skattekollektivet.
- Vår kommunala skog skall brukas på ett sådant sätt att den ekologiska hållbarheten och den biologiska mångfalden garanteras. Vi vill se en hållbar skogsbruksplan.

3.1 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige antog i juni 2021 följande finansiella mål som mäts och analyseras årligen i rullande fyraårsperioder:

- ***Soliditeten ökar med en procentenhet per år***
- ***Resultatet är 2,5 procent av skatter och bidrag***

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling och anger därmed de finansiella förutsättningarna och ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Målen har som utgångspunkt att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Detta innebär att ingen generation bör behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Överskottet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Nedan redovisas de finansiella målen utifrån budgetförslaget och hur måluppfyllelsen bedöms bli för enskilda år.

	2022	2023	2024	2025
Soliditeten ökar med en procentenhet per år	1%	4%	0 %	0 %
Resultat i mnkr	66,0	8,3	14,1	66,9
Resultatet är 2,5 procent av skatter och statsbidrag	2,7 %	0,3%	0,5%	2,3%

Vi finner att de finansiella målen inte uppnås för vare sig 2023 eller 2024 i denna budget. Vi ser dock positivt på möjligheten att uppfylla detta under varje löpande fyraårsperiod. Detta tack vare de kommunala bidrag vi fick under Corona-pandemin 2020 och 2021 samt en tydlig förbättring för året 2025. Det är hög tid att kommuninvånarna får ta del av dessa pengar. Detta genom satsningar på trygghet, hållbarhet och välfärd. Bristen på måluppfyllelse för målen för ekonomisk hushållning är något som politiken måste följa noga under de kommande åren.

3.1.1 Resultat- och balansbudget

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2 016,0	2 232,9	2 425,3	2 534,0	2 613,5
Avskrivningar	124,3	139,1	139,1	145,2	150,9
Verksamhetens nettokostnader	2 140,3	2 371,0	2 564,4	2 679,2	2 764,4
Skatteintäkter	2 150,8	2 193,8	2 341,1	2 453,5	2 580,5
Generella statsbidrag och utjämning	255,8	258,7	266,7	266,1	273,2
Finansiella intäkter	16,8	13,4	11,4	11,4	11,4
Finansiella kostnader	-8,1	-12,0	-1,0	-1,5	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-13,7	-16,9	-45,5	-36,1	-31,8
Resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
<i>Balanskravsresultat</i>	<i>255,5</i>	<i>45,6</i>	<i>2,5</i>	<i>1,5</i>	<i>50,5</i>

Balansbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Materiella anläggningstillgångar	2 273,6	2 416,9	2 486,3	2 567,7	2 723,7
Finansiella anläggningstillgångar	206,1	202,6	206,1	206,1	206,1
Summa anläggningstillgångar	2 480,2	2 620,0	2 693,0	2 774,3	2 930,3
Omsättningstillgångar					
Tomtmark för försäljning	187,5	296,0	361,6	336,6	260,2
Fordringar	294,3	186,4	50,0	50,0	50,0
Likvida medel	395,7	367,9	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	877,5	850,3	461,6	436,6	360,2

Summa tillgångar	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	1 470,5	1 296,9	1 544,8	1 558,9	1 625,8
varav årets resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
Skulder					
Avsättningar för pensioner	809,9	800,3	833,4	853,6	858,1
varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998	559,4	529,1	528,5	515,9	499,5
Övriga avsättningar	8,3	9,0	8,3	8,3	8,3
Långfristiga skulder	495,8	768,9	175,7	205,8	235,7
varav lån i banker och kreditinstitut	450,0	736,6	130,0	160,0	190,0
Kortfristiga skulder	573,3	595,3	592,4	584,4	562,7
Summa skulder	1 887,2	2 173,4	1 579,9	1 592,0	1 574,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
SOLIDITET	44%	37%	49%	49%	49%

3.2 Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

- En hållbar befolkningsökning på 1,5 % per år möts med klimat- och miljöanpassade bostäder av hög kvalitet i alla ägande- och upplåtelseformer för ett hållbart boende med neutralt eller positivt klimatavtryck utan påverkan på den biologiska mångfalden.
- Full behovstäckning inom en förskoleverksamhet med mindre barngrupper.
- Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier.
- Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.

För att uppnå dessa verksamhetsmål skall följande arbete genomföras:

- Inga nya entreprenörsdrivna projekt startas
- Det är viktigt att avsluta privatiseringsivern i Härryda omgående. Har vi verksamheten i kommunal regi så kan vi själva styra och reglera så att behovstäckningen uppfylls-
- För att nå målet med att alla elever skall ha tillräcklig kompetens för fortsatt arbete eller studier är det viktigt att säkerställa att vår personal får arbeta med sitt kärnuppdrag.
- Privatisering och LOV leder till en försämrad kvalitet, detta leder till en svårighet med att uppnå målet både på kort och lång sikt. Arbetet med att införa LOV skall omgående avslutas.

4 Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå

4.1 Mål: En kommun med fokus på medborgarnas bästa

Vid varje beslut som kommunen tar skall medborgarens bästa beaktas. Det viktigaste målet är att Härryda kommun skall ta tillvara medborgares bästa. En kommun skall finnas för alla och prioritera insatser för de som har det svårast.

4.2 Mål: En kommun med fokus på hållbarhet

Härryda kommun ska vara en hållbar kommun både nu och i framtiden. Vår kommun skall ses som en förebild. För att nå dit behöver vi arbeta med tre aspekter av hållbarhet.

4.2.1 Ekologisk hållbarhet

Vi skall vara en kommun som ligger i framkant med såväl Agenda 2030, Fairtrade City-diplomering och satsningar på solceller. En kommun som aktivt arbetar för att driva på arbetet med fossilfritt resande både med bilar och inom kollektivtrafiken. Härryda skall vidare arbeta aktivt för att stärka kollektivt resande, så väl med buss, järnväg eller andra framtida transportmedel. Dessa fordon skall vara fossilfria.

Det är en självklarhet att göra omställning av våra egna anläggningar för uppvärmning samt att upphandla fossilfria arbetsfordon och bilar till den kommunala bilpoolen.

Vi skall aktivt arbeta för att behålla den biologiska mångfalden.

För att kunna garantera nästa generations matförsörjning är det av stor vikt att vi behåller stora delar av den jordbruksmark som vi har i kommunen. Vid exploatering på jordbruksmark skall kommunen alltid analysera möjligheten till att exploatera på andra ytor.

4.2.2 Social hållbarhet

Härryda kommun skall aktivt arbeta för att våra medborgare skall känna framtidstro och att de kan påverka det samhälle som de lever i. Det är viktigt att bygga ett hållbart samhälle för alla. Vi sätter särskilt fokus på barn och unga. En barnkonsekvensanalys ska göras vid varje beslut som kan tänkas påverka kommande generationer.

När vi arbetar med nya bostadsområden ska ytan mellan husen vara i fokus för att skapa goda mötesplatser för alla åldrar. Dessa ytor skall vara anpassade så att alla kan använda dem. Det är viktigt att det inte byggs hinder för personer med olika rörelsevariationer.

Alla arbetsgivare måste aktivt arbeta för att deras anställda skall må bra. Detta gäller naturligtvis även i kommunen. Här ser vi satsningar på vår personal som en viktig satsning på social hållbarhet.

Det är också viktigt att arbeta med att skapa möjligheter för våra barn och unga. Detta genom satsningar på föreningslivet samt införandet av en femte Studio i kommunen, Studio Hällingsjö. Denna studio bör samverka med Studio Hindås och Studio Rävlanda för att få till en gemensam enhet med uppehållstider liknande Studio 11 i Mölnlycke. Studio 13 i Landvetter skall också få utvidgade öppettider. Målsättningen är att våra studios skall ha öppet varje vardag. Detta för att ge våra barn och unga meningsfull sysselsättningar på en trygg plats.

4.2.3 Ekonomisk hållbarhet

För att säkerställa de framtida möjligheterna att arbeta med den ekologiska och sociala hållbarheten är det viktigt att det finns en ekonomisk hållbarhet. Den ekonomiska hållbarheten ska inte gå före varken den ekologiska eller den sociala hållbarheten. Vi behöver hitta modeller för att utveckla vår ekonomi så att den stärks och samtidigt minska utanförskapet och säkerställa att även nästa generation har förutsättningar för ett gott liv såväl ekologiskt som socialt. För att på sikt stärka den ekonomiska hållbarheten är det viktigt att inte öka kostnaderna genom att ingå avtal som kostar pengar för nästa generation. En målsättning är att minska kommunens skulder.

Agenda 2030

Arbetet med Agenda 2030 är viktigt. Detta arbete stöttar vi helhjärtat. Arbetet som har gjorts hittills har varit bra som en uppstart av Agenda 2030 arbetet, men nu är det dags att ta det ett steg vidare. Vi behöver fördjupa arbetet med Agenda 2030 genom att bredda och ta in fler mål samt börja arbeta med konkreta åtgärder för att uppnå målen i Agenda 2030.

För att nå detta skall ett fördjupat Agenda 2030 dokument tas fram och en viktig del av detta är en handlingsplan med åtgärder. Här blir det hållbarhetsstrategiska programmet viktigt. Framtagandet av detta program är vägledande för framtiden. Här skall Härryda kommun våga vara aktiva och göra ordentliga ställningstaganden och satsningar. Det är nu vi kan ta de steg som en kommun i framkant skall göra.

Koldioxidbudget

Rapporteringen från forskarvärlden visar att klimatet och biologisk mångfald är oupplösligt förbundna med varandra. Relationen mellan klimatförändringarna, biodiversiteten och god livskvalitet kan inte separeras. Ett välfungerande naturligt system och ett beboeligt klimat är grunden för människors livskvalitet. Rapporteringen visar också att vi endast har tre år på oss att stoppa de ökande utsläppen.

Därför vill vi arbeta för ett uppfyllande av vår del av de nationella klimatmålen - som är fastställt i Parisavtalet - om att minska koldioxidutsläppen, med ett kommunalt mål om minst 20 % minskning för år 2023. För att uppnå Parisavtalet måste en koldioxidbudget tas fram.

4.3 Mål: En kommun med fokus på trygghet

Tryggheten är ett av våra två huvudfokus. Vid varje beslut som tas skall tryggheten beaktas. Finns fler val skall tryggheten vara den avgörande parametern. En trygg kommun är en kommun med fokus på medborgarnas bästa. Se kap 10 Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden

5 Skattesats

Med denna budget fastställs oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.

6 Driftbudget

Bedömningen grundar sig på kommunfullmäktiges och nämndernas beslut om budget för perioden 2022–2026. Ambitionen är att resurstilldelningen till nämnderna skall motsvara den politiskt fastställda verksamhetsplaneringen för år 2023–24, samt justeras för demografiska förändringar och politiska beslut för hela planperioden 2023–25. Resurstilldelningen till nämnderna har anpassats efter den senaste befolkningsprognosen, som visar på fler barn i förskoleålder än föregående prognos. En minskad efterfrågan syns inom vård- och omsorg, vilket innebär ett lägre anslag för den verksamheten.

Det är fortsatt önskvärt att avsätta centrala medel för att finansiera en förvaltningsgemensam Utvecklings- och omställningsresurs direkt under kommundirektören. Anslaget för gemensam kompetensutveckling bör finnas kvar enligt plan och en viss beredskap bör fortsatt finnas för att öka anslaget något med anledning av ny lag kring arbetsgivarens ansvar i samband med den nya lagen om LAS. Hänsyn har även tagits till behovet av att kunna rekrytera trainees.

Det är svårbedömt hur prisökningar kommer att påverka kostnadsbilden och därför har bara egna bedömningar avseende måltidsverksamheten gjorts. I övrigt blir det nödvändigt att följa utvecklingen under den närmaste tiden och ha en beredskap för finansiering. Generellt kommer lokalkostnaderna att öka, beroende på ökat underhåll och högre energipriser.

I bedömningen ingår att kommunstyrelsen skall ha en reserv att fritt fördela mellan nämnderna på 5 Mnkr. Därutöver kan medel för fastighetsunderhåll avsättas med ytterligare 5–10 mnkr under år 2024–25.

Politisk organisation

I befintlig plan ökades anslaget för den politiska verksamheten med 1 mnkr från år 2022. Rensat för utgifter kopplade till valet och interna justeringar bör anslaget för den politiska organisationen öka med ytterligare 1 mnkr inför den nya planperioden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Samhällsbyggnad och Teknik och förvaltningsstöd samt kommunledning och stödfunktioner.

Inom sektorn för samhällsbyggnad är en justering av taxor beräknad i nivå med index. Resurser för arbetet med översiktsplan, samt samordning av klimatanpassningar bedöms behöva tillskjutas. Det är strategiskt önskvärt att fortsatt kunna avsätta medel för att kommunstyrelsen skall kunna allokera medel för att kunna förstärka plankapaciteten vid politiskt prioriterade projekt. Fortsatt redovisning av tid samt, när så är möjligt, belasta pågående projekt med den egna tiden skall ske. En möjlighet finns att finansiera en miljöinspektörstjänst genom avgifter samt projektredovisning. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Planering för att utifrån en fastighetsstrategi satsa målinriktat på underhåll och upprustning kan täckas inom ramen för förvaltningens bedömning på drift- och investeringssidan.

I bedömningen har hänsyn bland annat tagits till behovet av att tillgänglighetsanpassa kommunens webbsida, arbetet med fossilfri kommun samt digitalisering.

Välfärdsnämnden

Välfärdsnämndens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Utbildning, kultur och fritid samt Socialtjänst. Justering av anslag har gjorts med anledning av förändringar i befolkningsprognos, behovsbedömningar samt lokalkostnader och helårseffekter av hyreskostnader för bland annat idrottshallar.

Under år 2022 är anslaget för utbildning förstärkt med sammanlagt drygt 11 mnkr i syfte att öka förutsättningen för alla barn och elever att få den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Denna tillfälliga satsning upphör från och med år 2023. Kultur och fritids tillfälliga satsning om 5,0 mnkr till föreningsstöd permanentas från 2023. Statsbidraget för lärarlönelyftet minskar kraftigt från hösten 2023 och kan inte kompenseras fullt ut med andra statsbidrag. De förändrade statsbidragsförutsättningarna ska kompenseras med en kommunal finansiering för fortsatt arbete med att lyfta lärarlöner.

Årets befolkningsprognos pekar mot ökning av antalet barn i åldrarna 1–5 år jämfört med föregående års befolkningsprognos. Barnantalet ökar i snitt med 150 barn per år för planperioden 2023–2025 jämfört med föregående års befolkningsprognos. Antalet barn i grundskoleålder fortsätter att minska och beräknas vid planperiodens slut vara ca 180 färre än idag, samtidigt som antalet invånare i gymnasieålder ökar kraftigt. Jämfört med befintlig plan justeras anslaget på grund av befolkningsförändringar med drygt 20 mnkr för åren 2023–24.

Inom förskoleverksamheten ökar barnantalet mest i områdena Mölnlycke och Landvetter. I Mölnlycke planeras en ny paviljong med två förskoleavdelningar 2024.

Det minskande elevantalet fortsätter att påverka grundskoleverksamheten. Ytterligare satsning på arbetet med problematisk skolfrånvaro skall inrymmas, liksom förstärkning av familjecentralerna.

Antalet invånare i gymnasieålder stiger kraftigt i Härryda de kommande åren. Det gäller även antalet elever från andra delar av regionen. Den senaste befolkningsprognosen pekar på en ökning med ca 400 elever under åren 2022–2026, och med ca 210 elever under planperioden år 2023–2025. En fortsatt diskussion kring strategi för gymnasieverksamheten kommer att ske.

Ambitionsnivån inom kultur och fritidsverksamheten hotas bland annat av det nämndmål som satts. Dessa nämndmål avser fler utförare inom kulturskolan och att stödja föreningslivets engagemang kring aktiviteter och fysisk utformning med för lite medel och med en ogenomtänkt fördelningsmodell. Baserat på en utredning om fler utförare inom kulturskolan, som genomförs under 2022, kommer beslut tas om att inte fortsätta detta arbete.

Jämfört med befintlig plan är ishallens färdigställande framskjutet och anläggningen bedöms kunna tas i bruk i slutet av år 2025.

Inom socialtjänstens områden kan sannolikt budget för äldreboende och hemtjänst minskas jämfört med tidigare plan och en del resurser omlokaliseras. Den lägre efterfrågan inom vård- och omsorg kommer att innebära utmaningar. Förhandling skall genomföras med Attendo för att minska antalet uppköpta platser. Införande av LOV inom särskilt boende skall avslutas omedelbart. Detta utifrån att dagens behov av äldreboenden och befolkningsprognosen bedöms att behovet av äldreboendeplatser minska framöver jämfört med tidigare plan. Minskningen är som störst 2023, sedan beräknas behovet stiga något årligen.

Under 2023–2024 förväntas en ändring avseende huvudmannaskap för behandlingsinsatser enligt LVM ske. I och med en ny socialtjänstlag samt kommande lagstiftning kring samsjuklighet behöver kommunen kunna möta upp behov på hemmaplan.

En fortsatt minskning av utbetalt försörjningsstöd syns samtidigt som det planeras för fortsatta förebyggande och stärkande insatser. Inom arbetet med barn och unga bedömer förvaltningen att ett resurstillskott är motiverat.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Finansförvaltning	2 445 589	2 493 247	2 556 295	2 642 420
Kommunstyrelsen	-273 481	-309 576	-322 194	-331 617
Välfärdsnämnden	-2 091 677	-2 161 647	-2 206 546	-2 230 505
Politisk organisation	-14 462	-13 715	-13 425	-13 435
Resultat	65 969	8 309	14 130	66 863

6.1 Budget för revisorerna

Frågan om budget för revisorerna bereds av kommunfullmäktiges presidium. Fullmäktige föreslås fastställa revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

7 Investeringar

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2023–2027 är netto sammanlagt 969 mnkr, varav 163 mnkr föreslås 2023. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2022 att utföras under år 2023. Förvaltningens bedömning är att det kommer fortsättningsvis att utföras investeringar för under 300 mkr per år då det sannolikt kommer att inträffa flera fördröjningar. Investeringsbehovet har reviderats i enlighet med lokalresursplaneringen och tidsplaneringen och omfattningen av andra projekt förändras i enlighet med politiska uppdrag eller andra förutsättningar. Under perioden bedöms ytterligare ca 280 mnkr investeras som finansieras av egna exploateringar eller externa avgifter och bidrag. Investeringsvolymen bedöms kunna finansieras utan ytterligare extern upplåning.

Kommunstyrelsen

I planperioden uppgår styrelsens samlade nettoinvesteringsbudget till 892 mnkr, varav 149 mnkr föreslås 2023. Det enskilt största projektet är nybyggnation av is- och träningshallar med 230 mnkr. Ett anslag om 225 mnkr har avsatts under planperioden för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

I beloppen ingår även anslag för konstnärlig gestaltning.

Välståndsnämnden

I planperioden uppgår nämndens samlade nettoinvesteringsbudget till 77 mnkr, varav ca 14 mnkr avser år 2023. Investeringarna avser huvudsakligen inventarier i samband med nybyggnation samt reinvesteringar. Den enskilt största investeringen är inventarier till ishallar mm.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	307 370	149 462	212 477	293 227	104 227	132 387
Välståndsnämnden	19 416	13 700	14 100	13 700	21 700	13 700
Summa investeringar	326 786	163 162	226 577	306 927	125 927	146 087

8 Exploateringar

Exploateringsverksamheten följer föreslaget bostadsförsörjningsprogram med byggnation av bostäder i kommunens tätorter samt exploatering av framtida verksamhetsmark. Budgeten för exploatering innefattar i stort inkomster från markförsäljning, gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod. Bokföring av resultatet sker inte i samband med varje såld tomt utan när projektet är helt eller delvis avslutade. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod.

Belopp i tkr	Kalkyl 2022	Kalkyl 2023	Kalkyl 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027
Inkomst	42 237	50 575	143 463	186 156	175 050	55 565
Utgift	136 210	130 785	118 423	109 772	62 362	9 250
Netto	-93 973	-80 210	25 040	76 384	112 688	46 315

9 Långfristig upplåning

Kommunen kommer sannolikt i slutet av 2022 att ha överfört lån till Härryda Vatten och Avfall AB, samt amorterat resterande långfristiga skuld till kreditinstitut.

Kassaflödet i kommunen bör täcka de planerade investeringsutgifterna. För att ha en marginal att möta eventuella betalningstoppar samt finansiera eventuella utgifter kopplade till markaffärer och exploateringsverksamhet bör det finnas ett utrymme att låna upp till 100 mnkr under perioden.

10 Uppdrag till kommunstyrelsen och vårdsnämnden

Med utgångspunkt i detta budgetdokument uppdrar kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförliga till avslutad lönerrevision.

10.1 Uppdrag till kommunstyrelsen

Trygghetsråd

För att med enkelhet kunna arbeta med trygghetsfrågor i kommunen så skall ett nytt råd införas under kommunstyrelsen, Trygghetsrådet. Detta råd skall arbeta med trygghetsfrågan utifrån ett medborgarperspektiv. Här skall övriga råd erbjudas plats för att diskutera trygghetsfrågan. Detta då trygghetsfrågan bör belysas från olika synvinklar vid varje tillfälle.

Deluppdrag: Kommunstyrelsen inrättar ett trygghetsråd.

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall verka för att öka tryggheten i hela kommunen
Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

Trygg personal ger trygga medborgare

Många kommuner i Sverige har problem med rekrytering. I vår kommun har vi klarat oss relativt bra fram till dags datum. I en analys av de framtida behoven kan man konstatera att behoven inte ser ut att minska. Många bristyrken finns inom kommunala verksamheter. För att rekrytera framöver är det viktigt att vara en attraktiv arbetsgivare och att arbeta aktivt med att stärka arbetsgivarvarumärket, Härryda kommun. För att gå från att vara en kommun som klarar sig för att man har ett läge nära Göteborg till att vara en kommun i framkant så behöver man vidta en rad åtgärder. När personalen är trygg får vi trygga medborgare.

Friskvård

Friskvård är viktigt när det kommer till personalsatsningar. Vi arbetar för att friskvårdsbidraget skall permanentas på minst 3000 kronor per person och år.

För att möjliggöra friskvård för personalen vill vi utöver ett friskvårdsbidrag införa en friskvårdstimme per vecka för varje anställd. För att på sikt möjliggöra detta och skapa så stor nytta som möjligt ger vi kommunstyrelsen i uppdrag att initiera en utredning. Utredningen skall svara på vilken kostnad denna satsning kommer att ha samt vilken modell för friskvårdstimme som bäst passar våra anställda. I denna process skall fackliga organisationer och personalavdelningen delta.

Deluppdrag: Permanenta friskvårdsbidraget på minst 3000 kronor per anställd och år

Deluppdrag: Utred modell för införandet av friskvårdstimme

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling är en viktig faktor för att stärka kompetensen och att fortsätta vara en effektiv och attraktiv arbetsgivare. Vi vill därför ånyo höja potten för kompetensutveckling.

Deluppdrag: Höj budgetutrymmet för kompetensutveckling med 2 miljoner

Jämställdhetspott

För att få en hållbarhet i rekryteringen är det viktigt att öka jämställda löner. Jämställdhetspotten är idag 0,15 % och skall höjas till 0,5 %. vilket kommer att leda till en snabbare utjämning av lönegapet. Denna satsning skall göras utöver den nuvarande satsningen och utanför den ram som redan ligger för löneökningar. Dessa pengar skall tillföras lönepotten som en extra satsning under de kommande 4 åren för att sedan utvärderas.

Deluppdrag: Arbeta för jämställda löner

Månadsanställningar som utgångspunkt, timanställningar som komplement vid vikariat

Vi ser stora fördelar med att använda oss av månadsanställningar vid vikariat. Detta ger personalen större visshet om hur deras schema ser ut och minskar risken för framtida smittspridning. Det finns medarbetare som önskar ha timanställning och de skall naturligtvis inte fräntas denna möjlighet. En trygg personal leder till en trygg verksamhet och en trygg verksamhet leder till trygghet för våra medborgare.

Deluppdrag: Verka för månadsanställningar vid vikariat

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall verka för att vi skall bli en konkurrenskraftig arbetsgivare både i närtid och på sikt.

Kostnaden för detta rymms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

Miljö- och Klimatutskott

Den globala uppvärmningen och hotet mot vårt klimat är den mest centrala frågan för våra generationer. Här måste alla göra sitt yttersta. Härryda kommun ligger långt efter många andra kommuner. För att komma hantera frågan om klimat så behöver kommunstyrelsen tillsätta ett utskott som explicit arbetar med klimatet. Det finns också andra miljöfrågor som kommunen behöver arbeta mer aktivt med.

Uppdrag: Att tillsätta ett miljö- och klimatutskott för att säkerställa arbetet med Parisavtalet likväl som nationella, regionala och kommunala miljömål.

Bevara våtmarker, jordbruksmark, kulturmark, skogsmark med höga naturvärden och värna de gröna stråken.

Härryda kommun har mycket mark som är värd att bevara. De ovan nämnda är av extra värde att bevara. Beslut som rör exploatering på sådan mark skall hanteras med stor försiktighet.

Bevara delar med högt naturvärde i Landvetter Södra

Delar av området Landvetter Södra har höga naturvärden. Dessa delar skall inte bebyggas utan skall bevaras genom införandet av skydd t.ex. Naturskyddsområde, Natura 2000, Nationalpark eller dylikt.

Uppdrag: Bevara delar med högt naturvärde i Landvetter Södra.

Mölnlycke företagspark Etapp 3

Kommunen har startat processen för att bygga Mölnlycke företagspark, etapp 3. Denna skall utvecklas med utgångspunkt i hållbara energilösningar.

Uppdrag: Mölnlycke företagspark, Etapp 3 skall byggas med utgångspunkt i hållbara energilösningar.

Stoppa vinstuttaget från FÖRBO

Vinstuttaget från FÖRBO AB skall avslutas. Vi anser att vinsten skall stanna i bolaget och användas för utveckling av befintliga fastigheter genom t.ex. renoveringar. Pengarna får också användas till nybyggnation.

Uppdrag: Ge våra ombud till årsmötet i uppdrag att rösta emot vinstutdelning.

Markanvisningstävling

När man bygger nya hyresrätter är det viktigt att hitta lösningar som gör att kostnaderna för boendet håller sig låga. Hyran är en viktig del men innovation gällande lösningar som leder till minskade kostnader och minskad klimatpåverkan skall också vara premierande.

Uppdrag: Markanvisningstävling för hyresrätter med utgångspunkt i ekonomisk hållbarhet över tid

Mobilitetsplan

Hållbar mobilitet handlar om att möjliggöra förflyttning av människor och gods på sätt som är effektiva, hälsosamma och klimatneutrala samt tillgängliga för alla.

Uppdrag: Att ta fram en mobilitetsplan med målsättning att nå fossilfri, hälsosam och effektiv förflyttning av människor och gods.

Kommunal solcellspark

En kommunal solcellspark skall utredas. Vart i kommunen finns det bäst förutsättningar för byggnation av en solcellspark. Hur möjliggör man bäst ett bolag där kommunen är ägare och där våra invånare har möjligheten att köpa andelar.

Uppdrag: Utreda möjligheterna för kommunal solcellspark

Råda Säteri

Renoveringen och utvecklingen av Råda Säteri skall fortsätta enligt beslut från fullmäktige. Detta kommer att påverka budgeten under flera år. Denna satsning är viktig för kommunen och dess kommuninvånare. Vårt uppdrag är att skapa ett trevligt vardagsrum för hela vår befolkning.

Deluppdrag: Fortsätta utvecklingen av området Råda Säteri enligt tidigare beslut

Deluppdrag: Fortsätta renoveringen av Råda Säteri enligt tidigare beslut

Deluppdrag: Tillsä till Råda Säteri även fortsättningsvis förblir i kommunal ägo

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall värna och arbeta med utveckling av Råda Säteri

Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

10.2 Uppdrag till Valfärdsnämnden

LOV (Lagen Om Valfrihetssystem)

Deluppdrag: Inga nya LOV implementeras

Deluppdrag: Pågående LOV avslutas

Uppdrag: **En LOV-fri kommun**

Ta bort minutschemat

Uppdrag: Valfärdsnämnden ges i uppdrag att initiera arbetet med att ta bort minutschemat och införa ett tillitsbaserat system.

Färre personal hos varje brukare

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall ta fram handlingsplan för att uppnå målsättningen att minska antalet personal som besöker varje brukare inom hemtjänsten.

Minskade barngrupper i förskolan

Uppdrag: Minska barngruppernas storlek successivt för att på sikt uppnå Skolinspektionens riktlinje. Total kostnad för denna satsning är 5 miljon kronor.

Deluppdrag: Vid brist på förskollärare skall i första hand barnskötare anställas som vikarier.

Barnomsorg på obekväm arbetstid

Uppdrag: Införa barnomsorg på obekväm arbetstid.

Elevassistenter

Deluppdrag: Utveckla en central enhet för elevassistenter.

Deluppdrag: Ge förvaltningen i uppdrag att anställa fler elevassistenter.
Total kostnad för denna satsning är 2 miljon kronor.

Kulturskolans köer skall minskas

Uppdrag: Tillsätta medel för att minska köerna i kulturskolan.

Total kostnad för denna satsning är 1,5 miljon kronor.

Satsningar på att motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer

Uppdrag: Valfärdsnämnden ges i uppdrag att inarbeta denna satsning i nämndens verksamhetsplan.

Total kostnad för denna satsning är 1 miljon kronor.

Personligt ombud

Deluppdrag: Kommunen skall återinföra de personliga ombuden.

Uppdrag: Valfärdsnämnden får i uppgift att arbeta in detta i kommande verksamhetsplan.

Föreningslivet

Uppdrag: Öka satsningen på föreningslivet.

Total kostnad för denna satsning är 2,5 miljon kronor.

Konsumentvägledare

Det är dags att ånyo införa en konsumentvägledare i kommunen.

Uppdrag: Valfördsnämnden ges i uppdrag att återinföra konsumentvägledaren.
Total kostnad för denna satsning är 0,6 miljon kronor.

Arbetskläder i förskolan, pedagogisk omsorg och skola

Arbetskläder till alla som på grund av arbetets beskaffenhet har ett behov av arbetskläder.

Uppdrag: Erbjudas all personal i förskolan, pedagogisk omsorg och skolan arbetskläder.

Familjecentraler

Uppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta med att stärka de familjecentraler vi har idag.

Deluppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta med att initiera arbetet med en familjecentral i östra delen av kommunen.

Fältassistenter och fältsekreterare

Uppdrag: Valfördsnämnden skall ta fram en utredning för hur fältarbetet skall stärkas.

Ökad lärartäthet

Uppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta för att öka lärartätheten på våra skolor.

Fler skolpsykologer och skolkuratorer

Uppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta för att öka antalet skolpsykologer och skolkuratorer.

Återinför Kraftkällan

Uppdrag: Valfördsnämnden skall återinföra Kraftkällans arbete.

Utvidga arbetet med problematisk skolfrånvaro

Uppdrag: Ta fram en plan för att arbeta med det förebyggande arbetet för att undvika problematisk skolfrånvaro.
Finansiering sker genom de tillsatta medlen till valfördsnämnden.

11 Förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.
- Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.
- Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploatering.
- Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.
- Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Vänsterpartiet
Härryda

En röd-grön samverkansbudget för ett hållbart och tryggt Härryda

Mölnlycke 2022-11-09

Patrik Linde, Socialdemokraterna

Björn Mattsson, Vänsterpartiet

Marie Strid, Miljöpartiet de gröna

§ 203

Dnr 2022KS284

Fastställande av budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Beslut

Kommunfullmäktige antar *Budget 2023 med plan för perioden 2024 - 2027 samt mål och inriktningar* från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet (Rödgrön samverkan).

Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.

Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploateringar.

Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Reservationer

Peter Arvidsson (SD) reserverar sig mot beslutet och meddelar att han avser komma in med en skriftlig reservation före justeringen. Vid justeringen av protokollet finns ingen skriftlig reservation från Peter Arvidsson.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona den 17 november 2022 § 187.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Kommunfullmäktige fattade 16 juni 2022 beslut om budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun.

I 11 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) anges att anges att ”de år val till fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av det nyvalda fullmäktige”. Det innebär att kommunfullmäktige ska behandla budgeten ytterligare en gång.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 27 oktober 2022 § 362
- Tjänsteskrivelse 22 september 2022
- Kommunfullmäktiges beslut 16 juni 2022 § 100
- Kommunstyrelsens beslut 2 juni 2022 § 225
- Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt kommunövergripande mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet
- Mål, inriktning och budget 2023, röd-grön samverkan
- Sverigedemokraternas budget 2023
- Förvaltningens bedömning och underlag för budget 2023-2025 inklusive bilagorna: Befolkningsprognos 2022-2031, Lokalresursplan 2023-2027 tabeller, Investering och exploatering 2023-2027, bostadsförsörjningsprogram 2023-2027

Förslag till beslut på sammanträdet

Maria Kornevik Jakobsson (C) föreslår med instämmande av Per Vorberg (M), Anders Halldén (L), Kersti Lagergren (M), Håkan Eriksson (KD), Martin Tengfjord (SP), Jan Gustavsson (KP), Evalotta Liljenzin (M) och Katia Petkova Valkova (M) att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag, *Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024- 2027 samt mål och inriktningar* från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet med tillägget att kommunfullmäktige noterar att ett nytt strategiskt program för mandatperioden 2022-2026 ska arbetas fram och behandlas av kommunfullmäktige under första delen av 2023.

Patrik Linde (S) föreslår med instämmande av Kristin Arplöw (S), Marie Strid (MP), Sven-Åke Hallgren (V), Kajsa Lackovic (S), Roland Jonsson (MP), Robin Hododi (S), Robert Langholz (S), Thomas Gustafsson (S), Siv Hallbert (S) och Jonas Andersson (S) att kommunfullmäktige fastställer *Budget 2023 med plan för perioden 2024 - 2027 samt mål och inriktningar* från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet (Rödgrön samverkan).

Per Olov Risman (SD) föreslår med instämmande av Peter Arvidsson (SD) att kommunfullmäktige fastställer *Budget 2023 med flerårsplan 2024–2025 för Härryda kommun* från Sverigedemokraterna.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Patrik Strömstén (SD) föreslår att ärendet bordläggs.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer att ställa bordläggning mot att avgöra ärendet idag. Om kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag kommer ordföranden ställa kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag mot varandra.

Kommunfullmäktige godkänner redovisad beslutsgång.

Bordläggning och avgöra ärendet idag

Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs. Ordföranden meddelar att kommunstyrelsens förslag är huvudförslag.

Framtagande av motförslag - Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att Patrik Lindes förslag ska vara motförslag i huvudomröstningen.

Omröstning begärs. Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att utse Patrik Lindes förslag till motförslag.

Nej-röst för att utse Per Olov Rismans förslag till motförslag.

Med 20 ja-röster, 9 nej-röster och 22 som avstår, utser kommunfullmäktige Patrik Lindes förslag till motförslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 1.

Huvudomröstning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Nej-röst för att bifalla Patrik Lindes förslag.

Med 22 ja-röster, 29 nej-röster bifaller kommunfullmäktige Patrik Lindes förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 2.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Signatur justerande			Utdragsbestyrkande
---------------------	--	--	--------------------

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Voteringslista: § 203

Ärende: Fastställande av budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun, 2022KS284

Omröstningslista 1

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot			X
Kersti Lagergren (M), ledamot			X
Evalotta Liljenzin (M), ledamot			X
Grim Pedersen (M), ledamot			X
Rickard Rosengren (M), ledamot			X
Gunnar Häggström (M), vice ordförande			X
Kristina Andrén (M), 2:e vice ordförande			X
Bengt Johansson (M), ledamot			X
Hengameh Mokhtari Madjd (M), ledamot			X
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot			X
Tony Wahl (C), ledamot			X
Gun Wågsjö (C), ledamot			X
Anders Halldén (L), ledamot			X
Anita Anger (L), ledamot			X
Håkan Eriksson (KD), ledamot			X
Lars Landrö (KD), ledamot			X
Martin Tengfjord (SP), ledamot			X
Jan Gustavsson (KP), ledamot			X
Patrik Linde (S), ledamot	X		
Kristin Arplöw (S), ledamot	X		
Robert Langholz (S), ledamot	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot	X		
Oskar Sköld (S), ledamot	X		
Jonas Andersson (S), ledamot	X		
Berit Müllerström (S), ledamot	X		
Robin Hododi (S), ledamot	X		
Kajsa Lackovic (S), ledamot	X		
William Kroon Adill (S), ledamot	X		
Siw Hallbert (S), ledamot	X		
Sven-Åke Hallgren (V), ledamot	X		
Marie Strid (MP), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Roland Jonsson (MP), ledamot	X		
Kristin Schmitt (MP), ledamot	X		
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Jenny Spiik (SD), ledamot		X	
Per Olov Risman (SD), ledamot		X	
Patrik Strömsten (SD), ledamot		X	
Erik Holm (SD), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot		X	
Robert Thorin (SD), ledamot		X	
Björn Magnusson (S), ordförande	X		
Tommy Brundin (M), ersättare			X
Katia Petkova Valkova (M), ersättare			X
Peter Numerius (M), ersättare			X
Lennart Winqvist (SP), ersättare			X
Rolf Vestman (S), ersättare	X		
Thomas Gustafsson (S), ersättare	X		
Elin Remme (V), ersättare	X		
Måns Pär Fogelberg (V), ersättare	X		
Danuta Wahlberg (SD), ersättare		X	
Heinz Guth (SD), ersättare		X	
Resultat	20	9	22

Omröstningslista 2

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ledamot	X		
Evalotta Liljenzin (M), ledamot	X		
Grim Pedersen (M), ledamot	X		
Rickard Rosengren (M), ledamot	X		
Gunnar Häggström (M), vice ordförande	X		
Kristina Andrén (M), 2:e vice ordförande	X		
Bengt Johansson (M), ledamot	X		
Hengameh Mokhtari Madjd (M), ledamot	X		
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot	X		
Tony Wahl (C), ledamot	X		
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Lars Landrö (KD), ledamot	X		
Martin Tengfjord (SP), ledamot	X		
Jan Gustavsson (KP), ledamot	X		
Patrik Linde (S), ledamot		X	
Kristin Arplöw (S), ledamot		X	
Robert Langholz (S), ledamot		X	
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot		X	
Oskar Sköld (S), ledamot		X	
Jonas Andersson (S), ledamot		X	
Berit Müllerström (S), ledamot		X	
Robin Hododi (S), ledamot		X	
Kajsa Lackovic (S), ledamot		X	
William Kroon Adill (S), ledamot		X	
Siw Hallbert (S), ledamot		X	
Sven-Åke Hallgren (V), ledamot		X	
Marie Strid (MP), ledamot		X	
Roland Jonsson (MP), ledamot		X	
Kristin Schmitt (MP), ledamot		X	
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Jenny Spiik (SD), ledamot		X	
Per Olov Risman (SD), ledamot		X	
Patrik Strömsten (SD), ledamot		X	
Erik Holm (SD), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot		X	
Robert Thorin (SD), ledamot		X	
Björn Magnusson (S), ordförande		X	
Tommy Brundin (M), ersättare	X		
Katia Petkova Valkova (M), ersättare	X		
Peter Numerius (M), ersättare	X		
Lennart Winqvist (SP), ersättare	X		
Rolf Vestman (S), ersättare		X	
Thomas Gustafsson (S), ersättare		X	
Elin Remme (V), ersättare		X	
Måns Pär Fogelberg (V), ersättare		X	
Danuta Wahlberg (SD), ersättare		X	
Heinz Guth (SD), ersättare		X	

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Resultat	22	29	0
----------	----	----	---

Sammanträdesdatum
2023-05-09

§ 123

Dnr 2023UKFN151

Initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet

Beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid avslår förslagen i initiativärendet.

Reservation

Kristin Arplöw (S), Rolf Vestman (S), Siw Hallbert (S) och Inga-Lena Persson (MP) reserverar sig skriftligt mot beslutet i bilaga 10.

Sammanfattning av ärendet

Kristin Arplöw (S) och Inga-Lena Persson (MP) initierar ett ärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid beslutade den 18 april § 95 att bordlägga gällande uppdrag om ökad lärartäthet.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från Kristin Arplöw (S) och Inga-Lena Persson (MP) gällande uppdrag om ökad lärartäthet, inkom den 4 april 2023
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut om bordläggning den 18 april § 95

Förslag till beslut på sammanträdet

Kristin Arplöw (S) föreslår med instämmande av Inga-Lena Persson (MP) att nämnden för utbildning, kultur och fritid uppdrar åt förvaltningen att ta fram en plan för en ökad lärartäthet. Kristin Arplöw föreslår vidare med instämmande av Inga-Lena Persson att nämnden för utbildning, kultur och fritid uppdrar åt förvaltningen att ta fram en kostnads kalkyl för ökad lärartäthet.

Sven Karlsson (M) föreslår med instämmande av Johannes Backlund (SD) att nämnden för utbildning, kultur och fritid avslår Kristin Arplöws förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer ställa Sven Karlssons förslag mot Kristin Arplöws förslag.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-05-09

Nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner redovisad beslutsgång.

Sven Karlssons och Kristin Arplöws förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden för utbildning, kultur och fritid bifaller Sven Karlssons förslag.

Omröstning begärs. Nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Sven Karlssons förslag

Nej-röst för att bifalla Kristin Arplöws förslag

Med 5 ja-röster och 4 nej-röster bifaller nämnden för utbildning, kultur och fritid Sven Karlssons förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 10.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-05-09

Voteringslista: § 123

Ärende: Initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet, 2023UKFN151

Omröstningslista 10

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Sven Karlsson (M), ordförande	X		
Lennart Vinqvist (SP), vice ordförande	X		
Kristin Arplöw (S), 2:e vice ordförande		X	
Agneta Granberg (M), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		
Rolf Vestman (S), ledamot		X	
Siw Hallbert (S), ledamot		X	
Inga-Lena Persson (MP), ledamot		X	
Johannes Backlund (SD), ledamot	X		
Resultat	5	4	0

Skriftlig reservation mot beslut i Nämnden för utbildning, fritid och kultur rörande "Initiativärende gällande uppdrag om ökad lärartäthet" 2023-05-09

Den 15 december 2022 antog fullmäktige Röd-Grön samverkans budget. I denna budget ligger ett uppdrag till nämnden med intention som är likalydig med detta initiativärende. Fullmäktige har alltså berättat för nämnden att de anser att detta skall genomföras.

Med beslutet som togs av nämnden den 9 maj 2023 så beslutade nämnden att inte följa fullmäktiges givna uppdrag. Detta trots att fullmäktige är kommunens högst beslutande organ.

Vi anser att detta initiativärende borde ha bifallits.

Initiativärendet handlade om att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan samt en kostnads kalkyl för en ökad lärartäthet. Vi anser att detta är ett viktigt verktyg framåt i vårt arbete med Sveriges bästa skola. Härryda kommun behöver en ökad lärartäthet för att fortsätta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare för våra lärare. Vi vill även se till att höja elevernas skolresultat och det gör vi till en början genom att få alla elever att känna sig sedda. Kommunens ungdomar ska få verktygen att själva forma sin framtida utbildning, arbete och liv.

Vi väljer att reservera oss eftersom detta beslut inte följer det av fullmäktige fastställda uppdraget och därför inte torde klara en juridisk prövning. Vilket vi var tydliga med och påpekade under mötet, men en majoritet av nämnden bestående av Moderaterna, Liberalerna, Sportpartiet och Sverigedemokraterna valde ändå att avslå initiativärendet.

För Röd-Grön samverkan:

För Socialdemokraterna:

Kristin Arplöw

Rolf Vestman

Siw Hallbert

För Miljöpartiet:

Inga-Lena Person